

ผลกระทบทางสังคมจากการขยายตัวของพื้นที่อยู่อาศัยในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

นางสาว ชวลิตา ศิริภรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-17-4749-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SOCIAL IMPACTS OF THE RESIDENTIAL AREA EXPANSION
IN SAI MAI DISTRICT, BANGKOK

Miss Chavalita Siripirom

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Urban and Regional Planning Program in Urban Planning

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

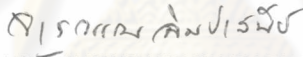
ISBN 974-17-4749-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลกระทบทางสังคมจากการขยายตัวของพื้นที่อยู่อาศัยเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
โดย	นางสาว ชวลิตา ศิริภิรมย์
สาขาวิชา	การวางแผนเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ตาปนนานนท์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

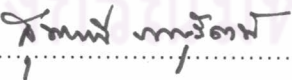

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เลอสม สถาปิตานนท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์จากรุวรรณ ลิมปเสนีย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ตาปนนานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นิรมล เปี้ยแดง)

..... กรรมการ
(นาง สุกัญญา ภาณุรัตน์)

ชวลิตา ศิริภิรมย์ : ผลกระทบทางสังคมจากการขยายตัวของพื้นที่อยู่อาศัยในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร (SOCIAL IMPACTS OF THE RESIDENTIAL AREA EXPANSION IN SAI MAI DISTRICT, BANGKOK) อ. ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพันธ์ ตาปานานนท์, 180 หน้า
ISBN 974-17-4749-7

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษาสภาพการตั้งถิ่นฐานและการขยายตัวของที่อยู่อาศัย เขตสายไหม พร้อมทั้งศึกษาผลกระทบทางสังคมจากการขยายตัวของที่อยู่อาศัยที่มีผลต่อชุมชนชนบท และเสนอแนะการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบทางสังคมจากการขยายตัวของที่อยู่อาศัยในเขตดังกล่าว

เนื่องจากพื้นที่เขตสายไหมเป็นเขตต่อเมือง (Rural-Urban Fringe) ที่มีการใช้ที่ดินส่วนใหญ่ในการทำเกษตรกรรม แต่ในปัจจุบันพื้นที่เหล่านี้กำลังมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินนอกภาคเกษตรกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการขยายตัวของที่อยู่อาศัยที่ออกไปตามแนวถนนสายหลักและเป็นการขยายตัวอย่างกระจัดกระจาย (Sprawl) ปัจจัยที่ทำให้เขตสายไหมมีการขยายตัวของที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น คือ มีการพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายคมนาคม ราคาที่ดินที่ไม่สูงมากนัก สภาพแวดล้อมธรรมชาติที่ดี ประกอบกับนโยบายของรัฐที่ได้กำหนดให้พื้นที่เขตสายไหมเป็นพื้นที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย

การขยายตัวของที่อยู่อาศัยในพื้นที่เขตสายไหม ส่งผลกระทบทางสังคมโดยตรงต่อเกษตรกร เนื่องจาก การสูญเสียหรือการลดลงของพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้เกษตรกรบางส่วนขายที่ดินเมื่อได้รับค่าตอบแทนสูงพอที่จะดำรงชีวิต แต่สำหรับการถือครองในที่ดินโดยการเช่า ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินของตนเอง มีผลต่อการเลิกทำเกษตรกรรม เมื่อเจ้าของที่ดินต้องการขายที่ดินหรือพัฒนาที่ดินในพื้นที่นั้น ประกอบกับการขยายตัวของที่อยู่อาศัยทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นั่นคือ การปล่อยน้ำเสียของชุมชนโดยไม่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียก่อนลงสู่ลำคลอง เป็นผลให้เกษตรกรไม่สามารถใช้น้ำทำการเพาะปลูกได้ผลผลิตเท่าที่ควร จึงเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนอาชีพของเกษตรกร นอกจากนี้การขยายตัวของที่อยู่อาศัยและการเปลี่ยนแปลงอาชีพของเกษตรกรมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและพฤติกรรมของเกษตรกร ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสถานที่ซื้อของอุปโภค บริโภค สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การใช้บริการสถานพยาบาล และการเปลี่ยนวิถีเดินทาง

ข้อเสนอแนะในการศึกษา คือ ควรมีการวางแผนสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อเป็นการควบคุมการเติบโตของที่อยู่อาศัยไม่ให้กระจัดกระจาย และเพื่อเพียงพอกับความต้องการที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต รวมทั้งควรกำหนดพื้นที่อนุรักษ์เกษตรกรรม เพื่อให้ไว้กับเกษตรกรในพื้นที่ และนอกจากนี้ควรแก้ไขปัญหาความไม่มั่นคงในการเช่าที่ดินของเกษตรกร นโยบายของรัฐที่มีต่อพื้นที่เกษตรกรรม และการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

ภาควิชา.....การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา.....การวางผังเมือง.....
ปีการศึกษา 2548.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ชวลิตา ศิริภิรมย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4674116025: MAJOR URBAN PLANING

KEY WORD: THE RESIDENTIAL AREA EXPANSION / SOCIAL IMPACTS / SAIMAI DISTRICT, BANGKOK

CHAVALITA SIRIPIROM: SOCIAL IMPACTS OF THE RESIDENTIAL AREA EXPANSION IN SAI MAI DISTRICT, BANGKOK. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. DR. NOPANANT TAPANANONT, 180 pp. ISBN: 974-17-4749-7

The objective of this research is to study the expansion of residential area in Saimai District as well as studying the social impacts on rural communities meanwhile proposing some suggestions on correcting and solving the problems.

Saimai District is the rural-urban fringe that most of the land is suitable for cultivation. At present, this area has been changed from being agricultural utilization for being residential expansion area that sprawling mostly on the main roads. The main factor that the residential area has been expanded increasingly is from the infrastructure network that has been developed and improved incessantly, meanwhile the price of the land is not very high and its good natural atmosphere is an advantage. In addition, the governmental policy has stipulated the Saimai District for being less congestive residential area.

The expansion of residential area in Saimai District has affected social impacts on agricultural career directly since loss of agricultural area numerously by some farmers selling their lands for high compensation and most of the farmers who rent the land for cultivation. Furthermore, the expansion of residential area would affect the environmental impacts from discharging waste water without prior treatment process to the cannels which are caused the low quality of agricultural productivities as well as their life style.

For the suggestion facilities and welfares are to be planned ahead of time for complying with the sufficient demanding in the future, and being able to control residential growth, not sprawling only on the main road, meanwhile stipulating the conserved agricultural area for former farmers. In addition, solving problems on uncertain land leasing contract for agricultural productivity between the government and the farmers has to be more efficient meanwhile creating good attitudes forwards agricultural career for being sustained and remained continuously.

Department.....Urban and Regional Planning

Field of study....Urban Planning.....

Academic year..2005.....

Student's signature.....Chavalita.....

Advisor's signature.....Nopanant Tapananont.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ เพราะได้รับความกรุณาในด้านต่างๆ จากบุคคลผู้มีพระคุณต่อผู้ศึกษาดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพพันธ์ ตาปนานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ชี้ให้เห็นแนวทาง แนวคิดในการศึกษา และสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำแก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างดี รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีพระคุณแก่ผู้ศึกษาอย่างยิ่ง

รองศาสตราจารย์ จารุวรรณ ลิ้มปเสนีย์ อาจารย์ ดร.นิรมล เปี้ยแดง และคุณสุพัฒน์ ภาณุรัตน์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เจ้าหน้าที่สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานครและเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลในการศึกษาเป็นอย่างดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทีมอบทุนอุดหนุนการวิจัย

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณพระคุณของบิดา มารดา ที่ให้การดูแลและให้โอกาสทางการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา ตลอดจนคุณอาและคุณน้า พี่สาวและน้องสาวของผู้ศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด รวมถึงผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีโอกาสกล่าวถึงได้ทั้งหมด ณ ที่นี้ซึ่งมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในงานศึกษาจนสามารถสำเร็จการศึกษาได้ในครั้งนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
สารบัญแผนที่.....	ฑ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	4
1.4 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวความคิด.....	7
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการขยายตัวของเมือง.....	7
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับ Rural-Urban Fringe.....	10
2.3 ประเภทของชุมชน.....	10
2.4 ความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม.....	11
2.5 ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชน.....	12
2.6 ผลกระทบที่เกิดจากการขยายตัวของที่อยู่อาศัย.....	13
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.8 กรอบแนวความคิดในการศึกษา.....	20
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของกรุงเทพมหานคร.....	23
3.1 การขยายตัวของกรุงเทพมหานคร.....	23
3.2 ลักษณะประชากร.....	25
3.2.1 การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรกรุงเทพมหานคร.....	25

	หน้า
3.2.2 การคาดประมาณการเติบโตประชากรรายเขต.....	30
3.3 การใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	32
3.4 ที่อยู่อาศัย.....	41
3.5 สรุป.....	49
บทที่ 4 สภาพทั่วไปของเขตสายไหม.....	51
4.1 สภาพการตั้งถิ่นฐานในการเขตสายไหม.....	51
4.2 การคมนาคมขนส่ง.....	55
4.3 ลักษณะประชากร.....	58
4.4 การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในเขตสายไหม.....	60
4.5 การเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวของที่อยู่อาศัยในเขตสายไหม.....	81
4.5.1 การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย.....	81
4.5.2 จำนวนที่อยู่อาศัยและการเปลี่ยนแปลงจำนวนที่อยู่อาศัย.....	82
4.5.3 ที่ตั้งและการกระจายตัวของชุมชนในเขตสายไหม.....	83
4.6 สรุป.....	90
บทที่ 5 ผลกระทบทางสังคมจากการขยายตัวของที่อยู่อาศัย.....	92
5.1 ภาพรวมของครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมดในเขตสายไหม.....	93
5.2 ครัวเรือนเกษตรกร.....	102
5.3 ครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม.....	116
5.4 เปรียบเทียบครัวเรือนเกษตรกรรมกับครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม.....	127
5.5 ผลกระทบจากการขยายตัวของที่อยู่อาศัย.....	136
5.5.1 ผลกระทบด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	136
5.5.2 ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม.....	137
5.5.3 ผลกระทบทางสังคม.....	138
5.6 ศักยภาพของพื้นที่เพื่อการพัฒนาในอนาคต.....	141
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	143
6.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา.....	150
6.2.1 ข้อเสนอแนะการพัฒนาเมือง.....	150
6.2.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาภาคเกษตรกรรม.....	155

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	157
ภาคผนวก.....	160
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	180

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 การเปลี่ยนแปลงพื้นที่พัฒนาเมือง (Built-up Area) ในกรุงเทพมหานคร.....	24
3.2 แสดงจำนวนประชากร ความหนาแน่น และการเปลี่ยนแปลงประชากร.....	26
3.3 การคาดการณ์จำนวนประชากรของกรุงเทพมหานครรายเขต พ.ศ. 2550-2565.....	31
3.4 การใช้ประโยชน์ที่ดินในกรุงเทพมหานครปี พ.ศ. 2545.....	33
3.5 การใช้ประโยชน์ที่ดินในกรุงเทพมหานครปี พ.ศ. 2545.....	38
จำแนกตามกลุ่มเขต (หน่วย: ตารางกิโลเมตร)	
3.6 แสดงจำนวนบ้านในกรุงเทพมหานครรายเขต และ.....	42
การเปลี่ยนแปลงระหว่างปี พ.ศ. 2540-2546	
3.7 แสดงจำนวนที่อยู่อาศัยที่จดทะเบียนในกรุงเทพมหานคร.....	47
แยกตามประเภทระหว่างปี พ.ศ. 2540-2546	
4.1 แสดงจำนวนประชากรรายแขวงของเขตสายไหม ในปีพ.ศ. 2540-2546.....	59
4.2 การเปลี่ยนแปลงประชากรรายแขวงของเขตสายไหมปีพ.ศ. 2540-2546.....	60
4.3 การใช้ประโยชน์ที่ดินเขตสายไหมปี พ.ศ. 2524.....	61
4.4 การใช้ประโยชน์ที่ดินเขตสายไหมปี พ.ศ. 2534.....	66
4.5 การใช้ประโยชน์ที่ดินเขตสายไหมปี พ.ศ. 2544.....	72
4.6 แสดงการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่กายภาพที่เกิดจากการพัฒนา.....	77
ในปี พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2534 และพ.ศ. 2544	
4.7 จำนวนบ้านในเขตสายไหมรายแขวง ปี พ.ศ. 2540-2546.....	82
4.8 สถิติที่อยู่อาศัยที่จดทะเบียนแยกตามประเภท ในเขตสายไหม.....	83
ปี พ.ศ. 2540-2546	
4.9 แสดงชื่อและประเภทชุมชนในเขตสายไหม.....	85
5.1 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	93
5.2 แสดงรายได้ครัวเรือนต่อเดือน.....	94
5.3 แสดงช่วงอายุของหัวหน้าครัวเรือน.....	94
5.4 แสดงคุณวุฒิของหัวหน้าครัวเรือน.....	95
5.5 แสดงอาชีพของหัวหน้าครัวเรือน.....	95
5.6 แสดงภูมิฐานะของประชากรตัวอย่าง.....	96

ตาราง	หน้า
5.7 แสดงสาเหตุของการย้ายมาอยู่ในเขตสายไหมของครัวเรือน.....	96
5.8 แสดงสาเหตุของครัวเรือนที่ย้ายมาจากที่อื่น.....	97
5.9 แสดงระยะเวลาของครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตสายไหม.....	97
5.10 แสดงการมีที่ดินในเขตสายไหม.....	98
5.11 แสดงจำนวนเนื้อที่ดินที่เช่าและเป็นเจ้าของในเขตสายไหม.....	99
5.12 แสดงประเภทของการใช้ที่ดิน.....	100
5.13 แสดงปัญหาสิ่งแวดล้อม.....	101
5.14 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร.....	102
5.15 แสดงรายได้ครัวเรือนต่อเดือนของครัวเรือนเกษตรกร.....	102
5.16 แสดงช่วงอายุของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร.....	103
5.17 แสดงวุฒิการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร.....	103
5.18 แสดงระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตสายไหมของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร.....	104
5.19 แสดงจำนวนเนื้อที่ดินที่เช่าและเป็นเจ้าของในเขตสายไหม.....	105
5.20 แสดงปัญหาสิ่งแวดล้อม.....	106
5.21 แสดงการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนของครัวเรือนเกษตรกร.....	106
5.22 แสดงสถานที่ที่นิยมไปซื้อของจำเป็นของครัวเรือนเกษตรกร.....	107
5.23 แสดงสถานที่ที่นิยมไปซื้อสิ่งของเครื่องใช้ (อุปโภค) ของครัวเรือนเกษตรกร.....	107
5.24 แสดงสถานที่ที่นิยมไปซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยของครัวเรือนเกษตรกร.....	108
5.25 แสดงสถานพยาบาลที่เข้ารับการรักษาเมื่อเจ็บป่วยของครัวเรือนเกษตรกร.....	109
5.26 แสดงสถานที่ที่ครัวเรือนเกษตรกรพาบุตรหลานไปเล่น.....	110
5.27 แสดงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของครัวเรือนเกษตรกร.....	111
5.28 แสดงสถานที่ที่ครัวเรือนเกษตรกรประกอบกิจกรรมทางศาสนา.....	111
5.29 แสดงการเข้าร่วมกิจกรรมหรือประเพณีของครัวเรือนเกษตรกรในเขตสายไหม.....	112
5.30 แสดงการเดินทางของครัวเรือนเกษตรกร.....	113
5.31 แสดงความเกี่ยวข้องของครัวเรือนเกษตรกรต่อครัวเรือน.....	114
นอภาคเกษตรกรรม	
5.32 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนนอภาคเกษตรกรรม.....	116
5.33 แสดงรายได้ครัวเรือนต่อเดือนของครัวเรือนนอภาคเกษตรกรรม.....	117

ตาราง	หน้า
5.7 แสดงสาเหตุของการย้ายมาอยู่ในเขตสายใหม่ของครัวเรือน.....	96
5.8 แสดงสาเหตุของครัวเรือนที่ย้ายมาจากที่อื่น.....	97
5.9 แสดงระยะเวลาของครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตสายใหม่.....	97
5.10 แสดงการมีที่ดินในเขตสายใหม่.....	98
5.11 แสดงจำนวนเนื้อที่ดินที่เช่าและเป็นเจ้าของในเขตสายใหม่.....	99
5.12 แสดงประเภทของการใช้ที่ดิน.....	100
5.13 แสดงปัญหาสิ่งแวดล้อม.....	101
5.14 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกร.....	102
5.15 แสดงรายได้ครัวเรือนต่อเดือนของครัวเรือนเกษตรกร.....	102
5.16 แสดงช่วงอายุของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร.....	103
5.17 แสดงวุฒิการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร.....	103
5.18 แสดงระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตสายใหม่ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร.....	104
5.19 แสดงจำนวนเนื้อที่ดินที่เช่าและเป็นเจ้าของในเขตสายใหม่.....	105
5.20 แสดงปัญหาสิ่งแวดล้อม.....	106
5.21 แสดงการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนของครัวเรือนเกษตรกร.....	106
5.22 แสดงสถานที่ที่นิยมไปซื้อของจำเป็นของครัวเรือนเกษตรกร.....	107
5.23 แสดงสถานที่ที่นิยมไปซื้อสิ่งของเครื่องใช้ (อุปโภค) ของครัวเรือนเกษตรกร.....	107
5.24 แสดงสถานที่ที่นิยมไปซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยของครัวเรือนเกษตรกร.....	108
5.25 แสดงสถานพยาบาลที่เข้ารับการรักษาเมื่อเจ็บป่วยของครัวเรือนเกษตรกร.....	109
5.26 แสดงสถานที่ที่ครัวเรือนเกษตรกรพาบุตรหลานไปเล่น.....	110
5.27 แสดงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของครัวเรือนเกษตรกร.....	111
5.28 แสดงสถานที่ที่ครัวเรือนเกษตรกรประกอบกิจกรรมทางศาสนา.....	111
5.29 แสดงการเข้าร่วมกิจกรรมหรือประเพณีของครัวเรือนเกษตรกรในเขตสายใหม่.....	112
5.30 แสดงการเดินทางของครัวเรือนเกษตรกร.....	113
5.31 แสดงความเกี่ยวข้องของครัวเรือนเกษตรกรต่อครัวเรือน.....	114
นอภาคเกษตรกรรม	
5.32 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนนอภาคเกษตรกรรม.....	116
5.33 แสดงรายได้ครัวเรือนต่อเดือนของครัวเรือนนอภาคเกษตรกรรม.....	117

ตาราง	หน้า
5.34 แสดงช่วงอายุของหัวหน้าครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม.....	117
5.35 แสดงวุฒิการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม.....	118
5.36 แสดงระยะเวลาของหัวหน้าครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม.....	118
ที่อาศัยอยู่ในเขตสายไหม	
5.37 แสดงจำนวนเนื้อที่ดินที่เช่าและเป็นเจ้าของในเขตสายไหม.....	119
5.38 แสดงปัญหาสิ่งแวดล้อม.....	120
5.39 แสดงการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนของครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม.....	120
5.40 แสดงสถานที่ที่นิยมไปซื้อของจำเป็นประจำวันของครัวเรือน.....	121
นอกภาคเกษตรกรรม	
5.41 แสดงสถานที่ที่นิยมไปซื้อสิ่งของเครื่องใช้ (อุปโภค) ของ.....	121
ครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม	
5.42 แสดงสถานที่ที่นิยมไปซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยของครัวเรือน.....	122
ครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม	
5.43 แสดงสถานพยาบาลที่เข้ารับการรักษาเมื่อเจ็บป่วยของ.....	122
ครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม	
5.44 แสดงสถานที่ที่พาบุตรหลานไปเล่นของครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม.....	123
5.45 แสดงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม.....	123
5.46 แสดงสถานที่ที่ครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรมประกอบกิจกรรมทางศาสนา.....	124
5.47 แสดงการเข้าร่วมกิจกรรมหรือประเพณีของในเขตสายไหม.....	124
5.48 แสดงการเดินทางของครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม.....	125
5.49 แสดงความถี่ของครัวเรือนนอกภาคเกษตรกรรม.....	126
ที่มีต่อชุมชนเกษตรกรรมหรือชุมชนดั้งเดิม	

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1 สภาพทุ่งนาในพื้นที่เขตสายไหม.....	54
4.2 ภาพหมู่บ้านจัดสรรที่เกิดขึ้นใกล้กับทุ่งนา.....	54
4.3 คลองที่ใช้ในการทำเกษตรกรรมและสัญจรภายในพื้นที่.....	55
4.4 บริเวณถนนรัตโกสินทร์สมโภช (สุขาภิบาล 5).....	58
4.5 ลักษณะที่อยู่อาศัยของเกษตรกรในเขตสายไหม.....	88
4.6 ลักษณะที่อยู่อาศัยของชุมชนนอกภาคเกษตรกรรม.....	89

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนบที่

แนบที่	หน้า
3.1 แสดงความหนาแน่นของประชากร ปี พ.ศ. 2540 กรุงเทพมหานคร.....	28
3.2 แสดงความหนาแน่นของประชากร ปี พ.ศ. 2546 กรุงเทพมหานคร.....	29
3.3 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2545.....	33
3.4 แสดงความหนาแน่นของบ้าน ปี พ.ศ.2540 กรุงเทพมหานคร.....	44
3.5 แสดงความหนาแน่นของบ้าน ปี พ.ศ.2546 กรุงเทพมหานคร.....	45
4.1 แสดงเขตปกครอง.....	53
4.2 แสดงเส้นทางคมนาคมทางน้ำ.....	56
4.3 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี 2524.....	62
4.4 แสดงโครงข่ายการคมนาคม ปี 2524.....	63
4.5 แสดงโครงสร้างพื้นฐาน ปี 2524.....	64
4.6 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี 2534.....	68
4.7 แสดงโครงข่ายการคมนาคม ปี 2534.....	69
4.8 แสดงโครงสร้างพื้นฐาน ปี 2534.....	70
4.9 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี 2544.....	74
4.10 แสดงโครงข่ายการคมนาคม ปี 2544.....	75
4.11 แสดงโครงสร้างพื้นฐาน ปี 2544.....	76
4.12 แสดงการขยายตัวของเมือง ปี 2524, 2534, 2544.....	79
4.13 แสดงโครงข่ายการคมนาคมปี 2524, 2534, 2544.....	80
4.14 แสดงที่ตั้งชุมชน.....	87
6.1 แสดงแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเขตสายไหม.....	148
ตามร่างผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร (ปรับปรุงครั้งที่ 2)	

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
3.1 สัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2545.....	35
3.2 การใช้ที่ดินในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2545 จำแนกตามกลุ่มเขต.....	37
3.3 แสดงประเภทที่อยู่อาศัยที่จดทะเบียนในกรุงเทพมหานคร.....	46
4.1 จำนวนประชากรรายแขวงในเขตสายไหม ปี 2540-2546.....	59
5.1 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรและครัวเรือนทั่วไป.....	127
5.2 แสดงปัญหาสิ่งแวดล้อม.....	128
5.3 แสดงการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนในระดับประถมศึกษา.....	129
5.4 แสดงการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา.....	130
5.5 แสดงสถานที่ที่นิยมไปซื้อสิ่งของเครื่องใช้ (อุปโภค).....	131
5.6 แสดงสถานพยาบาลที่เข้ารับการรักษาเมื่อเจ็บป่วย.....	132
5.7 แสดงสถานที่ที่ครัวเรือนพาบุตรหลานไปเล่น.....	133
5.8 แสดงสถานที่ที่ครัวเรือนไปพักผ่อนหย่อนใจ.....	134

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย